

 ONDER DE LOEP
OCMW en inschakelingsjobs

 ONDER DE LOEP
De informatisering van de
plaatselijke besturen

 ACTUALITEIT
Het regeerakkoord

Nieuwsbrief

Stad en Gemeenten van Brussel-Hoofdstad

[Het pensioendossier
Een onhoudbare
kostenstijging?]

Nr. 121

AFGIFTEKANTOOR : BRUSSEL X
TWEEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT
NOVEMBER-DECEMBER 2020
ERKENNINGSNUMMER P 921662

 BRULOCALIS
VERENIGING STAD & GEMEENTEN VAN BRUSSEL

> Carlo CALDARINI, hoofd van het Sociaal Observatorium van het OCMW van Schaarbeek, en Corinne VANREUSEL, directeur van het department Socioprofessionele Integratie bij het OCMW van Schaarbeek

VAN ARTIKEL 60 NAAR INSCHAKELINGSJOBS EEN EERSTE ANALYSE VAN DE OCMW-GEGEVENS IN DE 19 BRUSSELSE GEMEENTEN

CONTEXTUALISERING

Artikel 60, §7 is een onderdeel van het hoofdstuk van de organieke wet van 8 juli 1976 over de taken van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn. Het artikel was aanvankelijk uitsluitend bedoeld om het recht op werkloosheid open te stellen. Sinds 1999 kan men een persoon met een leefloon of een gelijkgestelde sociale uitkering een job aanbieden om hem/haar opnieuw in te schakelen op de arbeidsmarkt en in het sociaalezekerheidsstelsel. Het OCMW kan de persoon in zijn eigen diensten tewerkstellen of ter beschikking stellen van een derde partij (partner). In de twee gevallen is het OCMW de enige wettelijke werkgever.

Tegen het einde van zijn contract zal de persoon zijn vaardigheden hebben verbeterd en een betere kennis van de arbeidsmarkt hebben, wat hem meer kans moet geven om aan het werk te blijven of een eigen activiteit te ontwikkelen.

En vertaalt deze ervaring zich daarentegen niet onmiddellijk in een effectieve integratie op de arbeidsmarkt, dan heeft de persoon nu op zijn minst het sociaal statuut van “werknemer”. Hij komt nu in aanmerking voor een verzekeringsuitkering in de plaats van een bijstandsuitkering en kan een beroep doen op de begeleidings- en activeringsmaatregelen voor werkzoekenden. Om nog maar te zwijgen van het feit dat voor sommige begunstigden het werknemersstatuut de deur opent naar andere sociale rechten, zoals het verblijfsrecht, het recht op gezinshereniging en nationaliteit.

We gebruiken dikwijls de uitdrukking “artikel 60”, zelfs hier in deze tekst. Maar de term kan misleidend zijn, aangezien hij erop lijkt te wijzen dat werknemers die onder deze regeling werken, een wat afwijkend statuut hebben, wat niet het geval is. Vanaf het moment van ondertekening van de arbeidsovereenkomst, treedt het OCMW ten overvloede op als werkgever en de begunstigde als een van zijn werknemers¹.

Het is ook belangrijk om te onthouden dat artikel 60 de OCMW's niet verplicht om iedereen in dienst te nemen die aan de voorwaarden voldoet. Het OCMW moet oordelen of deze vorm van sociaal-professionele integratie wenselijk is. Het moet rekening houden met het belang voor de betrokkene, maar ook of het er zelf daadwerkelijk gebruik van kan maken rekening houdend met de organisatie en de behoeften van de dienst.

Het gaat hier dus met andere woorden om een middelenverbintenis en niet om een resultaatsverbintenis².

EEN GEREGIONALISEERDE REGELING

Sinds 1 juli 2014 zijn opleiding en tewerkstelling gewestelijke bevoegdheden.

De SPW Intérieur et Action sociale is in Wallonië bevoegd voor de gewestelijke wetgeving en het Office wallon de la formation professionnelle et de l'emploi, of kortweg Forem, voor het activeringsbeleid. De regels die vóór de laatste staatshervorming van kracht waren, blijven wel gelden, aangezien geen enkele federale tekst op dit vlak tot op heden is bijgewerkt.

In het Vlaamse gewest is sinds 1 januari 2017 een nieuwe activeringsmaatregel, Tijdelijke Werkerervaring, van kracht. Het is een maatregel voor zowel werkzoekenden als uitkeringsgerechtigden die door hun gebrek aan ervaring en beroepskwalificatie niet onmiddellijk aan een job in het economische circuit geraken.

Wat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreft, heeft de regering besloten de OCMW's financieel te ondersteunen, hun praktijken te harmoniseren en de opleidingscomponent te versterken. Het creëren van “doorstroming naar duurzaam en kwaliteitsvol werk” wordt een prioriteit en de zinsnede “artikel 60” wordt voor eens en altijd vervangen: voortaan zeggen we in plaats daarvan “inschakelingsbetrekking”¹.

Naast de kwalitatieve doelstellingen vermeldt een besluit van de gewestelijke overheid nu voor het eerst een kwantitatief streefcijfer, waarbij elke OCMW wordt aangemoedigd om een tewerkstelling na te streven “voor minstens 10% van het gemiddelde jaarlijkse aantal rechthebbenden op maatschappelijke integratie en op maatschappelijke hulp gelijk aan die van het voorgaande jaar”².

De regering moedigt de OCMW's zo aan om hun integratiebeleid te verbeteren, maar ook om de effecten van dat beleid te meten. De toepassing van dit beginsel brengt echter een aantal problemen met zich mee. Dat het om “een middelenverbintenis zou gaan en niet om een resultaatsverbintenis” dreigt daardoor bijvoorbeeld tegengesproken te worden. Een ander probleem is dat bij gebrek aan gemeenschappelijke indicatoren deze kwantitatieve doelstelling moeilijk kan uitgevoerd worden.

KEUZE VAN DE INDICATOREN

Willen we de 19 Brusselse OCMW's allemaal dezelfde meetcriteria geven, dan is het belangrijk om te vertrekken vanuit dezelfde homogene en bruikbare gegevensbron. Tot op vandaag voldoet alleen de administratieve database van de POD Maatschappe-

*Je kan de volledige
(Franstalige) tekst
van april 2020*

downloaden via:

<https://bit.ly/3kGsNXT>

1. Wautelet P., Travailler pour devenir belge : à travail égal, accès égal à la nationalité belge ? Revue@dirpr.be, 2017/1, pp.124-132.
2. Mormont H. et Stangherlin K. (coörd.), Aide sociale - Intégration sociale. Le droit en pratique, La Chartre: Brussel 2011, p.41.
3. Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, Ordonnantie van 28 maart 2019 betreffende de maatregel voor inschakeling op de arbeidsmarkt in het kader van artikel 60, § 7 [...]; Besluit van 23 mei 2019 betreffende de inschakelingsbetrekking zoals bedoeld in artikel 60, § 7 [...].
4. Artikel 22 van het besluit van 23 mei 2019.

lijke Integratie aan deze voorwaarden. En zodra de gegevensbron is vastgesteld, bestaan er nog verschillende berekeningsmethoden om deze 10% te berekenen.

Hoe kunnen we precies meten hoeveel begunstigden er in een jaar aan het werk zijn gezet? Tellen we de persoon die in juni 2017 aan het werk ging en wiens contract 18 maanden liep bij 2017 of zelfs bij 2018, het jaar waarin hij ook gewerkt heeft? En wordt de persoon die bijvoorbeeld gedurende zes maanden heeft gewerkt, als één persoon geteld. Wordt de persoon dan in de statistieken gelijkgesteld met een persoon die gedurende een heel jaar heeft gewerkt?

Hetzelfde geldt voor de noemer van ons percentage, dat wil zeggen het totale aantal potentiële rechthebbers.

Tabel 1 laat zien hoe dezelfde administratieve gegevens over de ontwikkeling van het totale aantal begunstigden (recht op maatschappelijke integratie + recht op maatschappelijke hulp) en "artikel

60-werknemers" afhankelijk van de gebruikte berekeningsmethode tot twee uiteenlopende uitkomsten kunnen leiden.

Inclusief het totale aantal mensen dat in het kalenderjaar 2019 (unieke waarde op jaarbasis) een OCMW-uitkering ontving, bedroeg het aantal mensen dat vorig jaar recht had op maatschappelijke integratie of maatschappelijke bijstand in het Brussels Gewest 61.392 mensen. Het aantal mensen dat onder het "artikel 60-statuut" tewerkgesteld werd, bedroeg 6.264.

Door van het aantal personen dat in één en hetzelfde jaar een uitkering heeft gekregen (gemiddelde waarde op maandbasis), het maandelijks gemiddelde te nemen, wordt het totale aantal begunstigden daarentegen teruggebracht tot 47.098 en het aantal personen met een "artikel 60-statuut" tot 3.447.

Het verschil zit in de gebruikte methode: in de berekening op jaarbasis telt een persoon die in 2019

Aantal begunstigden van het recht op maatschappelijke integratie en maatschappelijke hulp en het aantal "artikel 60's".

Jaar	Unieke berekening op jaarbasis		berekening op basis van maandelijks gemiddelden	
	RMI-RMH-begunstigden	Artikel 60	RMI-RMH-begunstigden	Artikel 60
1999	29.903	1.066 ---	19.466	564 ---
2000	29.921	1.260 4,2%	19.677	646 3,3%
2001	30.565	1.542 5,2%	19.920	791 4,0%
2002	35.741	2.150 7,0%	23.480	1.110 5,6%
2003	37.273	2.693 7,5%	26.263	1.466 6,2%
2004	39.244	3.392 9,1%	27.943	1.846 7,0%
2005	41.240	3.862 9,8%	29.077	2.086 7,5%
2006	42.508	4.310 10,5%	30.462	2.372 8,2%
2007	43.938	4.511 10,6%	31.476	2.528 8,3%
2008	45.536	4.610 10,5%	32.237	2.583 8,2%
2009	49.631	4.646 10,2%	35.006	2.568 8,0%
2010	54.064	4.712 9,5%	38.231	2.656 7,6%
2011	56.521	5.119 9,5%	40.837	2.900 7,6%
2012	56.243	5.413 9,6%	41.209	3.069 7,5%
2013	55.549	5.385 9,6%	40.796	3.056 7,4%
2014	55.282	5.531 10,0%	40.884	3.089 7,6%
2015	57.841	5.547 10,0%	42.996	3.121 7,6%
2016	60.120	5.907 10,2%	45.413	3.289 7,6%
2017	61.449	6.296 10,5%	46.627	3.541 7,8%
2018	61.618	6.437 10,5%	47.073	3.560 7,6%
2019	61.392	6.264 10,2%	47.098	3.447 7,3%

Gegevens: POD Maatschappelijke Integratie | Berekeningen: OCMW Schaarbeek

3 maanden heeft gewerkt als één iemand, terwijl hij in de berekening op maandbasis als 3/12e telt.

Bij de berekening op jaarbasis ligt de nadruk op de “doorstroming”, op het moment waarop de persoon hulp krijgt, of op het moment waarop de financiële hulp stopt en hij tewerkgesteld wordt. Bij de berekening op maandbasis ligt de nadruk meer op het “traject”, op het aantal maanden dat de persoon financiële hulp krijgt, of onder het “artikel 60-statuuat” valt.

Het voordeel van een berekening op jaarbasis is de nauwkeurige weerspiegeling van het aantal “tewerkgestelde” mensen. Een van de nadelen van deze methode is dat ze geen verschil maakt tussen de persoon die tot het einde van zijn contract werkt en de persoon wiens contract voortijdig wordt beëindigd. Elk van deze twee personen wordt in feite geteld als één “tewerkgestelde” persoon.

Het voordeel van een berekening op basis van de maandelijkse gemiddelden is dat hiermee rekening wordt gehouden met de duur van de tewerkstelling. Het nadeel hier is dat de persoon die zijn contract meerdere keren per jaar onderbreekt en hervat, alleen meegeteld wordt voor het aantal maanden waarin hij daadwerkelijk heeft gewerkt, terwijl natuurlijk de OCMW-steun voor hem duurder is in vergelijking met die voor een persoon die ononderbroken aan het werk blijft.

En wat de 10% betreft, bij de berekening op jaarbasis lijkt de doelstelling al sinds 2006 te zijn geconsolideerd, terwijl de drempel van 8% maximaal werd bereikt tussen 2006 en 2009 wanneer we ons baseren op de maandelijkse gemiddelden. In de loop der jaren zijn de resultaten op jaarbasis inderdaad systematisch hoger, voornamelijk als gevolg van het

overzicht van lange perioden van financiële steun op perioden van tewerkstelling.

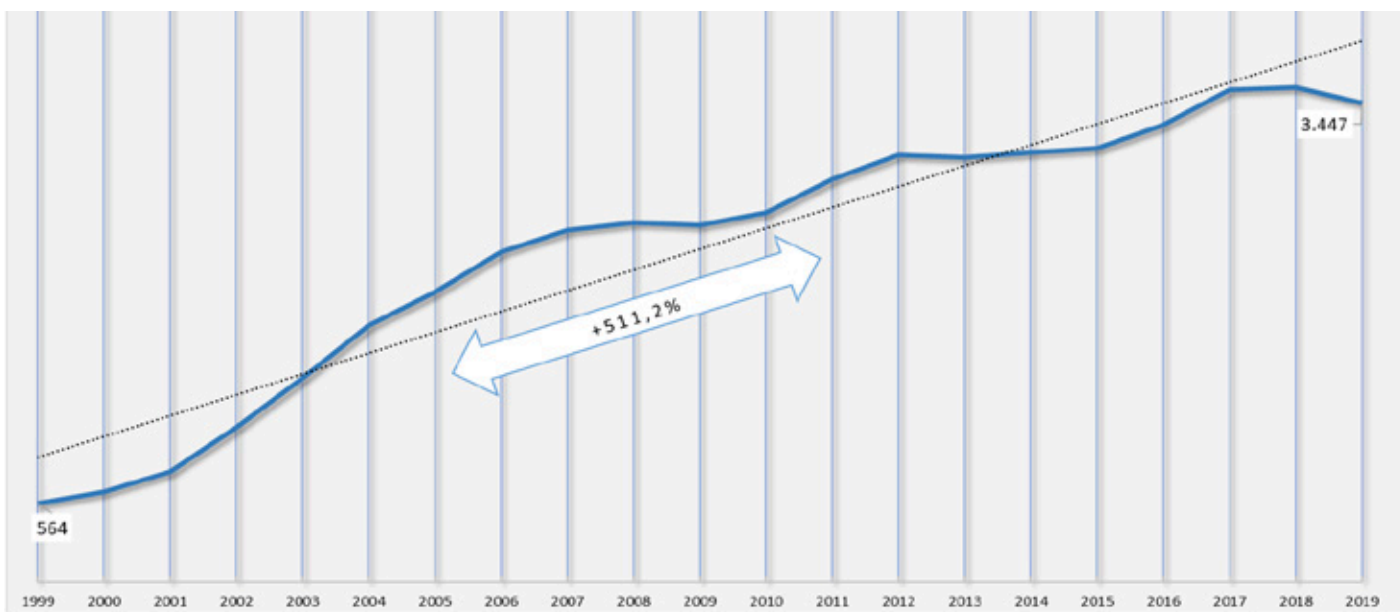
Welke methode moet u dan kiezen? Onze hypothese is dat de meest relevante indicator diegene is die vooral door het traject van de persoon beïnvloed wordt, en minder door dat ene moment (de doorstroming) waarop hij of zij van een situatie van financiële bijstand overgaat naar een situatie van tewerkstelling. Daarom kijken we in deze analyse alleen naar de gemiddelde maandelijkse gegevens⁵. We weten daarbij dat het idealer zou zijn om met een bredere waaier aan indicatoren te werken.

EVOLUTIE VAN DE “ARTIKEL 60-TEWERKSTELLING” OP GEWESTELIJK NIVEAU

In het Brussels Gewest is het aantal mensen dat onder het “artikel 60-statuuat” tewerkgesteld is, toegenomen, van 564 in 1999 naar 3.447 in 2019. Dat is een stijging van 511%, terwijl het totale aantal begunstigden in dezelfde periode met slechts 142% is toegenomen: van 19.466 in 1999 naar 47.098 in 2019 (**Afbeelding 1** en **Afbeelding 2**).

Opeenvolgende wetswijzigingen, die het toepassingsgebied van deze maatregel geleidelijk hebben uitgebreid, hebben naast de verschillende economische omstandigheden ongetwijfeld een rol gespeeld. Men ziet vooral in de eerste jaren (1999-2007) een spectaculaire groei, daarna zien we tijdens de economische en financiële crisis (2007-2010) een stagnatie. Uiteindelijk ziet men dat gematigde groei en stagnatie in de afgelopen tien jaar (2011-2019) elkaar afwisselen.

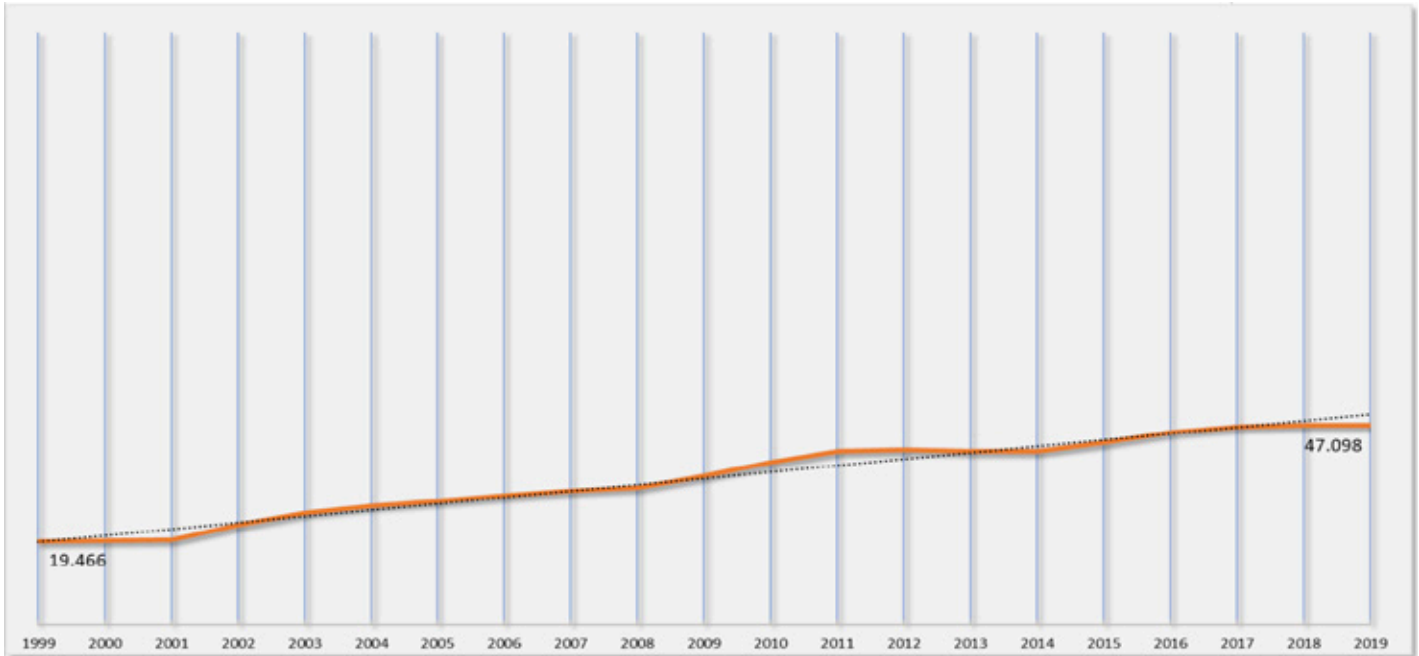
AFB1: Aantal “Artikel 60’s”
Brussels Hoofdstedelijk Gewest (Evolutie 1999/2019)

Gegevens: POD Maatschappelijke Integratie (studiedienst) | Uitwerking: OCMW Schaarbeek

5. Berekende percentages ten opzichte van het totale aantal begunstigden (recht op maatschappelijke integratie + het recht op maatschappelijke hulp) van het voorbije jaar, conform het gewestelijk besluit van 23 mei 2019.

AFB2: Aantal RMI- en RMH-begunstigden Brussels Hoofdstedelijk Gewest (Evolutie 1999/2019)

Gegevens: POD Maatschappelijke Integratie | Berekeningen: OCMW Schaarbeek

Vooraf wanneer we naar de procentuele gegevens kijken, zien we hoe ambitieus deze “minstens 10%”-doelstelling is (**Afbeelding 3**).

- Het percentage “artikel 60-tewerkstelling” is tussen 2000 en 2006 gestegen van 3% naar 8%,
- Vanaf 2010 werd de drempel van 8% niet meer bereikt.

We zijn nooit in de buurt van het 10%-cijfer gekomen. Willen we dat cijfer halen, dan moet het aantal tewerkgestelde mensen met 38% toenemen. Dit zou betekenen dat er per maand gemiddeld 1.300 meer “inschakelingsjobs” moeten bijkomen, of 4.700 in plaats van 3.400. Daarbij gaat men er wel van uit dat het totale aantal begunstigden stabiel blijft, terwijl de huidige coronacrisis daarentegen doet vermoeden dat dat aantal zal toenemen (zie kader).

Volgens de studiedienst van de POD MI is het aantal formele terugbetalingsaanvragen van het OCMW tussen januari en juni 2020 met 5,2% toegenomen. De kwartaalgroei tussen februari en april bedroeg 3,1%, terwijl deze in deze periode normaal gemiddeld 0,6% bedraagt.

Het totale aantal leefloners, dat in de laatste drie maanden van 2019 begon af te nemen (-0,8% vs. +2% gemiddeld over een periode van 10 jaar), is sinds maart en april 2020 toegenomen (+3,2% vs. +0,6%).

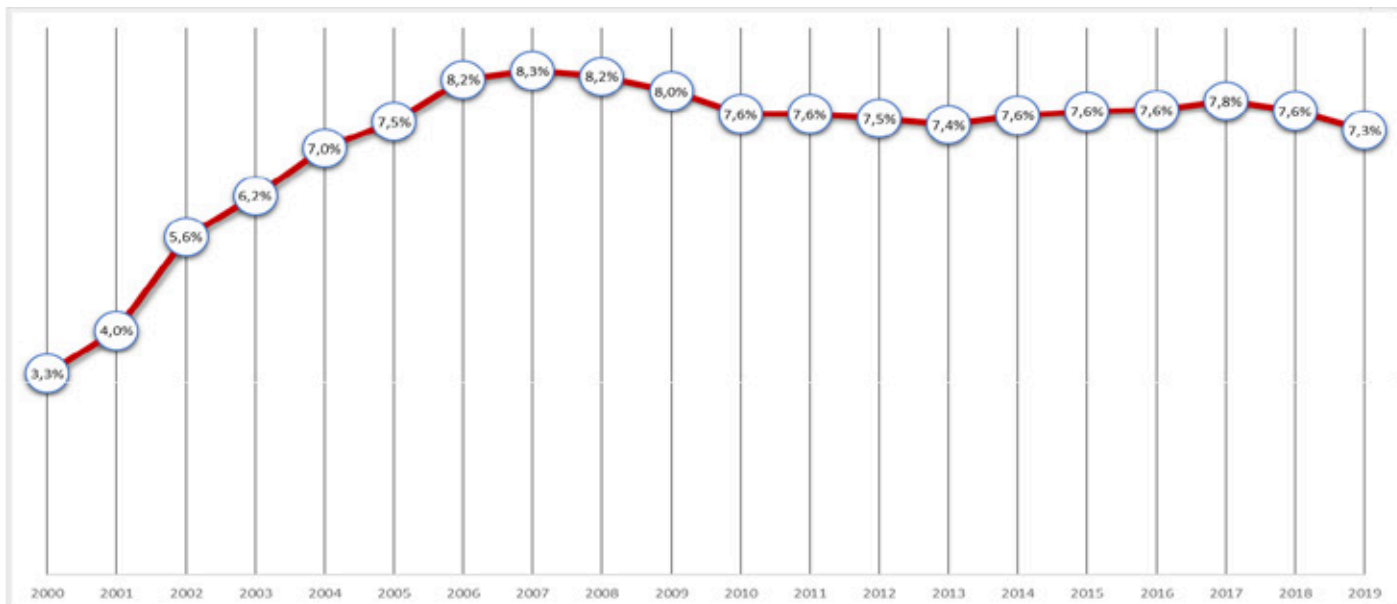
De toename in maart en april 2020 manifesteerde zich sterker in het Vlaams gewest dan in het Brussels en Waals gewest (respectievelijk +7,0%; +2,4%; +1,7%).

Extrapoleren we de beschikbare gegevens van het monitoring-systeem op basis van de gekende seizoensgebonden effecten van de 10 afgelopen jaren, dan zal de leefloonpopulatie in de periode van januari 2020 tot januari 2021 vermoedelijk met maximaal 6,2% toenemen.

(POD MI, [Tweede rapport van het monitoringssysteem van de sociale impact voor de OCMW's beschikbaar](#), augustus 2020).

**AFB3: Procentueel aandeel “artikel 60’s” ten opzichte van alle begunstigden
Brussels Hoofdstedelijk Gewest (Evolutie 2000/2019)**

Percentages berekend op basis van het jaarlijks gemiddelde aantal mensen dat recht heeft op maatschappelijke integratie en maatschappelijke hulp t.o.v. het voorgaande jaar

Gegevens: POD Maatschappelijke Integratie | Berekeningen: OCMW Schaarbeek

**EVOLUTIE EN VERHOUDINGEN IN DE 19 OCMW’S
VAN DE “ARTIKEL 60-TEWERKSTELLING”**

Wat is de bijdrage van elk OCMW aan het creëren van inschakelingsbetrekkingen in het Brussels gewest? En hoe meten we deze bijdragen?

Afbeelding 4 laat zien in hoeverre elk OCMW in 2019 heeft bijgedragen aan het totale aantal tewerkstellingen. Hieruit blijkt dat vier OCMW’s alleen al meer dan 50% van de inschakelingsbetrekkingen in het hele gewest creëren.

Afbeelding 5, daarentegen, toont de percentages van de tewerkgestelde mensen, berekend conform de ordonnantie:

- Zes OCMW’s hebben de drempel van 10% al bereikt of liggen zeer dicht bij de drempel van 10%. Sommige overstijgen de drempel zeer ruim.
- Voor een tweede groep zijn de percentages ongeveer 6-7%. Daar zou het bereiken van de 10%-doelstelling overeenkomen met een toename van het aantal tewerkgestelden met meer dan 50%.
- Voor de derde groep zou het bereiken van 10% betekenen dat de resultaten met ten minste 100% moeten toenemen.

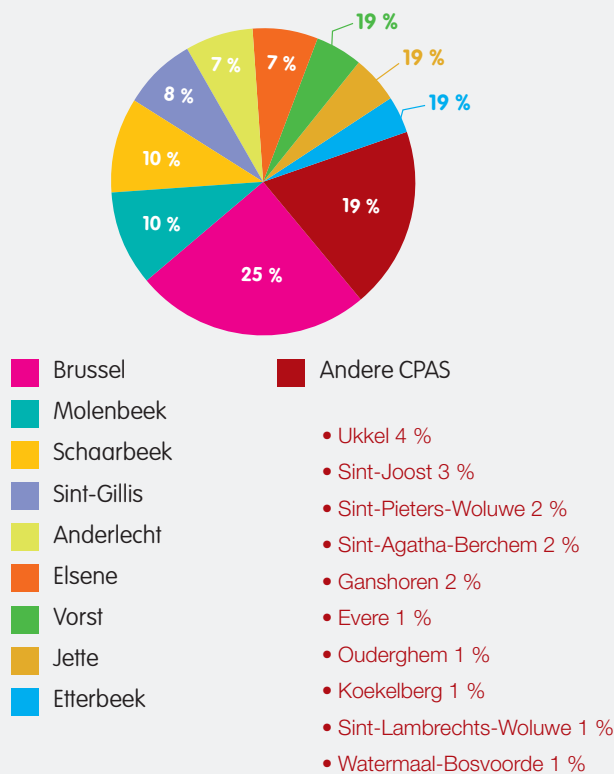
Om deze heterogeniteit te begrijpen, hebben we deze gegevens vergeleken met andere sociaal-economische indicatoren, zoals het inkomen, de werkloosheidsgraad, het aantal inwoners, het aantal begunstigden t.o.v. het bevolkingsaantal, de bevolkingsdichtheid, de vergrijzing en het aantal tewerkstellingen in de gemeente. We hebben geen enkele bruikbare correlatie gevonden om uit te leggen waarom sociologisch vergelijkbare gemeenten soms zulke uiteenlopende resultaten kunnen hebben op het vlak van tewerkstelling.

Het is onwaarschijnlijk dat alleen de 10%-indicator voldoende is voor het bereiken van de nieuwe beleidsdoelstellingen. Het Gewest wil immers een “doorstroming naar duurzaam en kwaliteitsvol werk” verwezenlijken.

En wat is immers duurzaam en kwaliteitsvol werk?

AFB4: Bijdrage van elke OCMW aan het creëren van “Artikel 60-banen” in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (Periode 1999/2019)

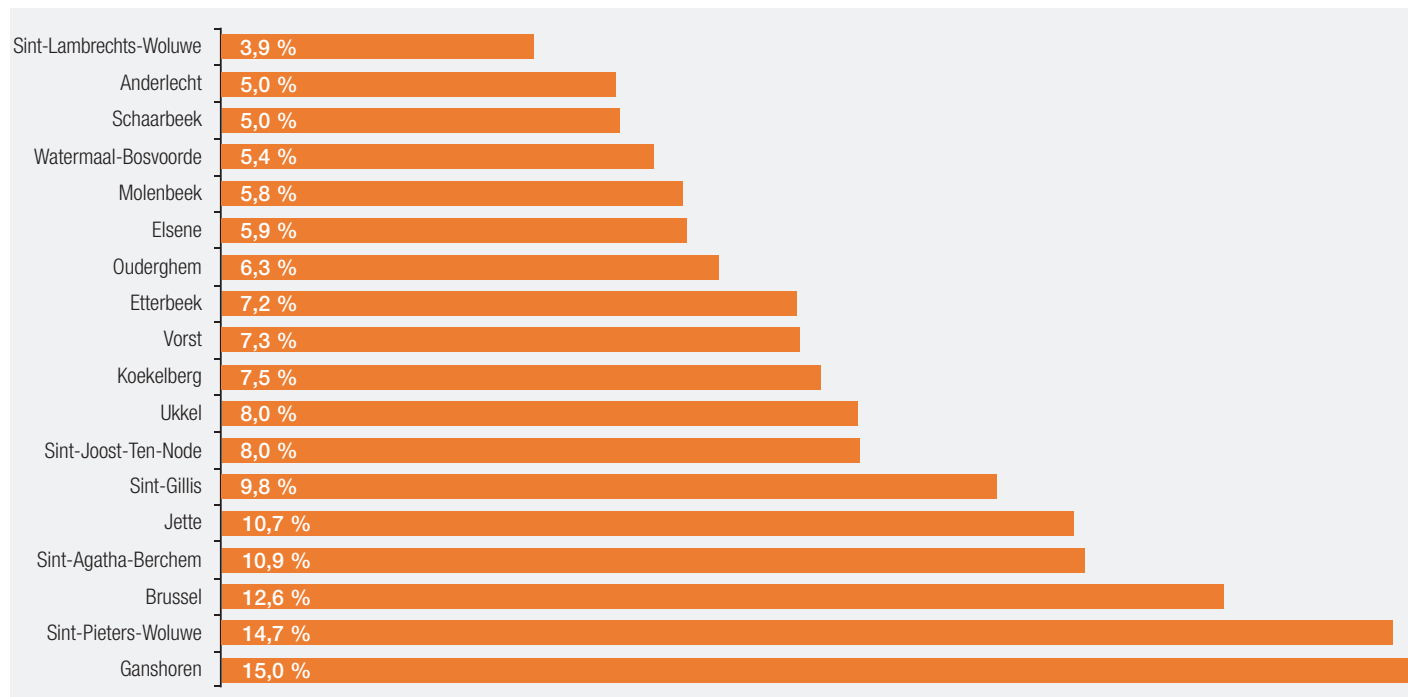
Percentages berekend in verhouding tot het totale aantal “artikel 60-tewerkstellingsplaatsen” in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Gegevens: POD Maatschappelijke Integratie | Berekeningen: OCMW Schaarbeek

AFB5: Procentueel aandeel “artikel 60’s” ten opzichte van alle begunstigden (RMI-RMH) 19 Brusselse OCMW’s (Jaar 2019)

Percentages berekend op basis van het jaarlijks gemiddelde aantal mensen dat recht heeft op maatschappelijke integratie en maatschappelijke hulp t.o.v. het voorgaande jaar

Gegevens: POD Maatschappelijke Integratie | Berekeningen: OCMW Schaarbeek

NAAR DUURZAAM EN KWALITEITSVOL WERK

Het begrip “duurzaam werk” wordt vaak begrepen in functie van de impact op het milieu. In ons geval hebben we het eerder over een tewerkstelling die mensen uit de armoede haalt.

De maatregel uit de organische wet van 1976 is een inschakelingstool, maar niet de inschakeling zelf. De arbeidsduur bedraagt maximaal 12 tot 24 maanden, afhankelijk van de situatie van de persoon. En er is berekend dat de eerste tewerkstelling na deze ervaring gemiddeld minder dan 5 maanden duurt, terwijl op de klassieke arbeidsmarkt de gemiddelde anciënniteit van een werknemer ongeveer 12 jaar bedraagt⁶.

Het traject is natuurlijk fundamenteel, maar het haalt de persoon niet uit armoede. Dat niet alleen. De 10%-indicator meet hoogstens deze fase, niet het eindresultaat.

Wat de kwaliteit van de tewerkstelling betreft, haalt de OESO drie aspecten aan die zowel voor het welzijn van de werknemers als voor het overheidsbeleid van belang zijn:⁷

- Het loon. Hoewel eerlijke beloning bepalend is voor de bijdrage van de tewerkstelling aan de materiële levensstandaard van de werknemer, is de verdeling ervan binnen de beroepsbevolking ook bepalend voor het welzijn van de samenleving als geheel.

- Economische veiligheid. Dit omvat zowel het risico op jobverlies, op langdurige werkloosheid, als de duur en dekkingsgraad van het vervangingsinkomen.
- Welzijn op het werk. Het verwijst naar niet-economische aspecten van de kwaliteit van de tewerkstelling, zoals de aard en de inhoud van het verrichte werk, de mate van autonomie en organisatie van de arbeidstijd, de werk-privébalans en andere welzijnsfactoren.

We weten echter te weinig over de duurzaamheid en kwaliteit van de loopbaantrajecten van onze begunstigden aan het einde van hun inschakelingstewerkstelling. Er kan echter van worden uitgegaan dat er een nauwe band bestaat tussen de duurzaamheid en kwaliteit van deze werkervaring en die van de volgende ervaringen: tewerkstelling, maar ook vorming, activeringstrajecten en sociale zekerheid.

Kortom, de maatschappelijke begeleiding lijkt dan ook cruciaal. Aangezien de wet heeft vastgelegd dat deze maatregel ook kan worden gebruikt om werkervaring op te doen, moet de doorstroming naar en van “artikel 60” naar effectieve integratie op de arbeidsmarkt vormend en sturend zijn⁸.

De persoon moet een algemene balans opmaken van zijn situatie. Soms moet hij moeilijke of schijnbaar absurde keuzes maken en op een bepaald moment bijvoorbeeld stoppen met het zoeken naar “eender welke tewerkstelling” om zich eerst de tijd te geven zijn project specifiek te maken, een vorming te volgen, een taal te leren, zijn

6. Carpentier S., *Lost in Transition? Essays on the Socio-Economic Trajectories of Social Assistance Beneficiaries in Belgium*. Universiteit Antwerpen, 2016, p. 204.

7. Oeso, *Des emplois de qualité ? Définition et mesure du concept de qualité de l'emploi*, hoofdstuk 3. Parijs, 2014.

8. Huens V., *Article 60 § 7. Derrière le mécanisme administratif : des travailleurs, des réalités et des enjeux*, Monceau-sur-Sambre, SAW-B, 2013.

situatie op orde te brengen, de nationaliteit te verwerven of een gelijkwaardigheidsattest voor zijn diploma aan te vragen. En dat “kost tijd”. Terwijl er weinig tijd is.

In dat verband zien we dat, wanneer we de gegevens van de POD MI naast die van Actiris leggen, werknemers die onder het “artikel 60-statuut” door een OCMW werden tewerkgesteld, blijktbaar het minste kans hebben om op korte tijd een nieuwe job te vinden. (Tabel 2).

TAB2: Procentueel aandeel “artikel 60’s” en doorstroming naar de arbeidsmarkt in sommige Brusselse OCMW’s

OCMW	Procentueel aandeel artikel 60-tewerkstellingen t.o.v. het totale aantal begunstigden	Procentueel aandeel doorstromingen 12 maanden na het einde van de overeenkomst i.h.k.v. artikel 60.
Jette	11,0%	36%
Brussel	9,9%	38%
Sint-Gillis	8,5%	38%
Molenbeek	5,2%	41%
Sint-Joost	5,2%	42%
Schaarbeek	5,0%	43%
Anderlecht	4,5%	44%

Gegevens: POD Maatschappelijke Integratie en Actiris |

Berekeningen: OCMW Schaarbeek

Deze gegevens suggereren dat een nauwgezette, verantwoordelijke en multidimensionale begeleiding die mensen echte autonomie wil geven, vaak een proces van trial-and-error is. Een traject dat tijd vraagt, pauzes inlast en balansen, stages, immersies, vormingen, heroriëntaties en nieuwe vormingen integreert. En als het aan de ene kant bij zo’n grondigere begeleiding objectief gezien moeilijker is om meer mensen aan het werk te zetten, kan men er, aan de andere kant, van uitgaan dat we op deze manier duurzamere en meer kwalitatieve resultaten bereiken.

Het doel is om twee moeilijke parameters met elkaar te verzoenen waarvan bekend is dat ze moeilijk te verzoenen zijn: kwantiteit en kwaliteit. Met meer kwantiteit, met meer tewerkgestelde mensen dus, speelt men in op de groeiende vraag van begunstigden naar werk.

Meer kwaliteit betekent daarentegen dat de kans groter wordt dat de voorgestelde tewerkstellingstrajecten duurzaam zijn en gericht zijn op het welzijn van het individu en de samenleving. En nogmaals, de begunstigden moeten erom vragen.

Maar, wanneer een goede begeleiding een kwaliteitscriterium is, dan staat meer mensen naar de arbeidsmarkt brengen ook gelijk met een materiële verhoging van het aantal beschikbare tewerkstellingsplaatsen.

Aangezien het OCMW moeilijk zijn organigram kan uitbreiden, zal het zaak zijn om onder de non-profit organisaties en particuliere bedrijven nieuwe partners te vinden. Hoe meer het aantal partners en hoe diverser ze zijn, hoe meer de OCMW’s in staat zullen zijn om loopbaantrajecten aan te bieden die afgestemd zijn op de interesses en vaardigheden van eenieder.

TAB3: Verdeling in 2020 van de verhoogde staatstoelage “sociale economie”

	Art 60 tewerkstellingsplaatsen Sociale economie (VTE)	Jaarlijkse begroting “Sociale economie”	%
Anderlecht	67	1.744.178,84 €	8,9%
Oudergem	8	208.260,16 €	1,1%
Sint-Agatha-Berchem	3	78.097,56 €	0,4%
Brussel	165	4.295.365,80 €	21,8%
Etterbeek	47	1.223.528,44 €	6,2%
Evere	16	416.520,32 €	2,1%
Vorst	46	1.197.495,92 €	6,1%
Ganshoren	4	104.130,08 €	0,5%
Elsene	46	1.197.495,92 €	6,1%
Jette	38	989.235,76 €	5,0%
Koekelberg	15	390.487,80 €	2,0%
Molenbeek	91	2.368.959,32 €	12,0%
Sint-Gillis	86	2.238.796,72 €	11,4%
Sint-Joost	24	624.780,48 €	3,2%
Schaarbeek	32	833.040,64 €	4,2%
Ukkel	20	520.650,40 €	2,6%
Watermaal-Bosvoorde	15	390.487,80 €	2,0%
Sint-Lambrechts-Woluwe	13	338.422,76 €	1,7%
Sint-Pieters-Woluwe	20	520.650,40 €	2,6%
Totaal	756	19.680.585,12 €	100,0%

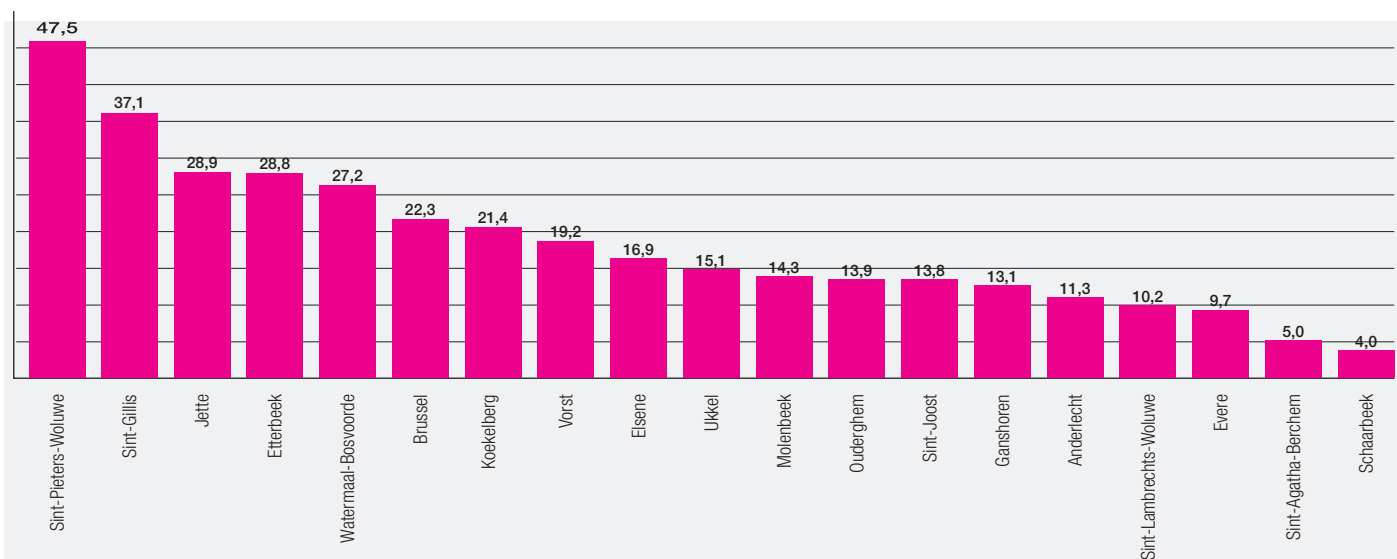
Gegevens: Ministeriële omzendbrief van 24 januari 2020 | Berekeningen : OCMW

Maar in de Brusselse context wordt een partnerschap met een OCMW niet altijd als een voordeel gezien, in het bijzonder omdat de geharmoniseerde praktijken hebben geleid tot meer financiële interventies, met name voor particuliere ondernemingen. Er bestaat dan ook een andere mogelijkheid: als “inschakelingsonderneming” erkende en gemandateerde sociale ondernemingen kunnen gratis, met subsidies van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, iemand tewerkstellen.

Het zijn partners die je niet moet gaan zoeken. En ze zijn des te waardevoller omdat ze de socio-professionele inschakeling van werknemers met een bepaalde afstand tot de arbeidsmarkt tot doel hebben. Deze aanvragen komen in Brussel veel voor, maar vanwege het verschil in toewijzing van plaatsen op gewestelijk niveau (Tabel 3) kunnen sommige OCMW’S slechts op een klein deel van die aanvragen ingaan.

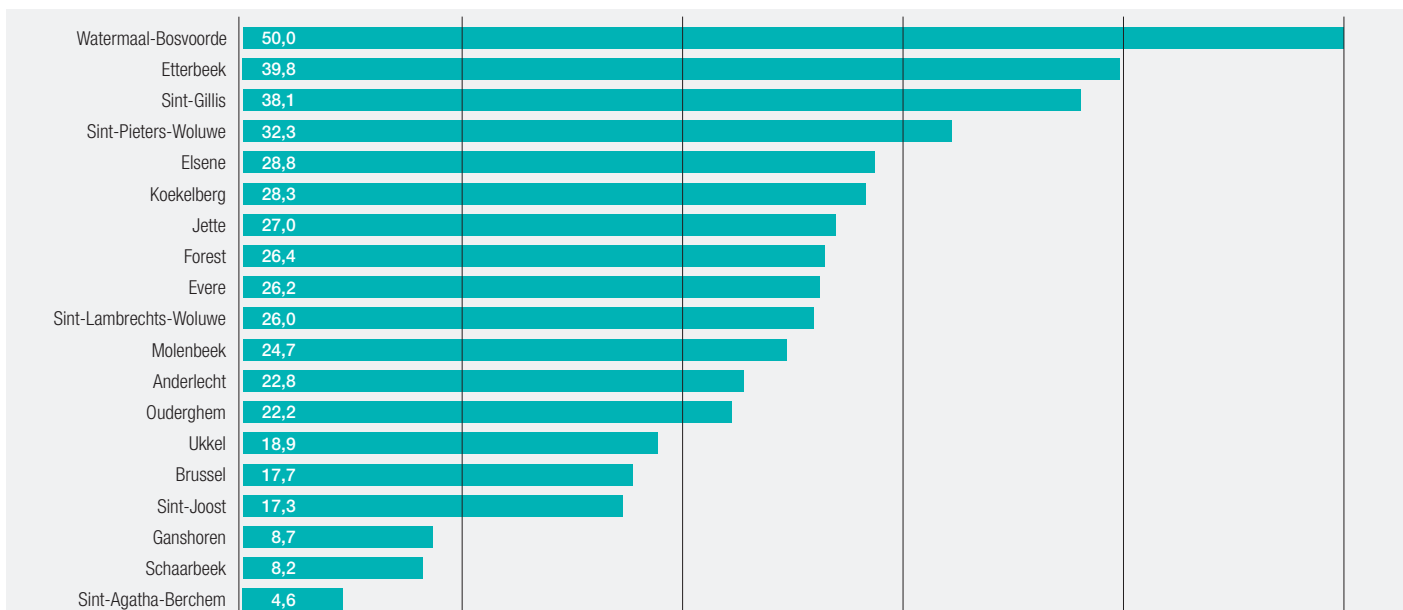
De verdeling van deze gewestelijke subsidie onder de verschillende OCMW’s lijkt immers niet te gebeuren volgens evenredige criteria, zoals bijvoorbeeld het totale aantal begunstigden (Afbelding 6) of het aantal “artikel 60-plaatsen” (Afbelding 7).

AFB6: Aantal plaatsen in de “sociale economie” per 1000 begunstigden

Gegevens: Ministeriële omzendbrief van 24 januari 2020 en POD Maatschappelijke Integratie | Berekeningen: OCMW Schaarbeek

AFB7: Aantal plaatsen “sociale economie” per 100 “artikel 60-plaatsen”

Gegevens: Ministeriële omzendbrief van 24 januari 2020 en POD Maatschappelijke Integratie | Berekeningen: OCMW Schaarbeek

WERKTERREINEN

In dat verband is een goede monitoring van de resultaten zo belangrijk en noodzakelijk dat men minstens de doelstellingen scherp moet stellen, de indicatoren moet herformuleren en de ter beschikking gestelde financiële middelen moet herorganiseren:

- De doelstellingen verduidelijken zou kunnen betekenen dat de toename van het aantal tewerkgestelde begunstigden als een “gewestelijke ratio” wordt herdefinieerd. En

dat daarom, om dit doel te bereiken, alle OCMW's worden opgeroepen om hun rol te spelen.

- Willen we de indicatoren herformuleren, dan moeten we ons op zijn minst afvragen na hoeveel tijd iemand uit armoede geraakt, en welke parameters qua loon, veiligheid en welzijn van een tewerkstelling een duurzame en kwalitatieve tewerkstelling maken.
- Ten derde zijn de uiteenlopende resultaten waarschijnlijk grotendeels te wijten aan

factoren die voor elk OCMW anders zijn. Men moet aan de ene kant de oriëntaties en de daaruit voortvloeiende werkorganisatie en de verschillende demografische, sociale en economische omstandigheden analyseren⁹.

Tot slot. Men werkt momenteel aan standaardpraktijken. Maar in hoeverre is die harmonisering in de praktijk al een feit? Trouwens, moeten we deze uiteenlopende lokale praktijken zo nodig echt harmoniseren? Om die vraag te beantwoorden kunnen we misschien eerst rond

twee complementaire krachtlijnen beginnen werken.

1. De eerste, de kwantitatieve, bestaat erin "post-artikel 60-indicatoren" te bepalen.

De werkelijke kwaliteit en duurzaamheid meten zou ons te ver leiden, maar de Kruispuntbank Sociale Zekerheid (KSZ) kan ons wel al helpen. We kunnen in eerste instantie X-aantal jaren na het einde van hun traject gewoon eens kijken naar het sociaal-professioneel statuut van de mensen. Men moet hier gewoon de kwartaalgegevens van de POD MI kruisen met de gegevens van de Datawarehouse arbeidsmarkt en sociale bescherming van het Kruispunt Sociale Zekerheid (KSZ)¹⁰.

Men zou hierdoor een objectiever zicht kunnen hebben op de "trajecten" die mensen na hun inschakelingstewerkstelling (voorheen artikel 60) afleggen en op de sociaal-professionele scenario's die zich aandienen.

2. De tweede, de kwalitatieve, bestaat erin om inschakelingsverantwoordelijken of begeleiders van drie of vier piloot-OCMW's rond de tafel te verzamelen. Met daarbij mogelijk een of twee andere organisaties die zich bezighouden met de sociaal-professionele inschakeling van mensen. Men zou zich comparatief en participatief

kunnen concentreren op de verschillende ondersteuningsstrategieën, en op bepaalde moeilijke aspecten, zoals de partnerschappen (aantal en soort partners, beheertool overeenkomsten, enz.) en de vroegtijdige contractbreuk (hoeveel, na hoeveel tijd, om welke redenen, enz.).

Een dergelijke aanpak biedt ook de gelegenheid om meer in te zoomen op het lokaal sociaal-economisch weefsel, dat in elke gemeente anders is. En om te weten te komen wat de interne tewerkstellingscapaciteit van de OCMW's is en hoe de arbeidsplaatsen tussen verenigingen, particuliere bedrijven en sociale ondernemingen verdeeld worden.

Kortom, een dialectische relatie tot stand brengen tussen het kwalitatieve en het kwantitatieve betekent niet dat we niet meer moeten meten of onnauwkeuriger moeten meten.

Integendeel, het zou een eerste stap zijn in de richting van veel meer indicatoren, die aangepast zijn aan de vele onderliggende sociaal-economische fenomenen. Met andere woorden, men zou kwalitatieve tools kunnen inzetten om kwalitatief werk en kwalitatieve resultaten te meten.

Andere onderzoeken van het Sociaal Observatorium

- Eerste observatierapport 2019. Synthese: <https://bit.ly/2u9hbs8>
- Eerste observatierapport 2019 (enkel in het frans): <https://bit.ly/2HvSDN1>
- Eerste observatierapport 2019. Bijlagen met statistieken (enkel in het frans): <https://bit.ly/2SU6Ecq>
- Focus 2/2020 Avoir 20 ans au temps du COVID (enkel in het frans) : <https://bit.ly/3nUBPDp>

Het Sociaal Observatorium contacteren:

carlo.caldarini@cpas-schaerbeek.brussels

9. Op dat vlak is in 2011-2013 belangrijk onderzoek verricht in de OCMW's: Degraef V., Recherche-Action sur l'accompagnement des personnes dans les CPAS bruxellois. AVCB : Brussel, 2013.

10. Zie in dat verband het reeds vermeld onderzoek van Sara Carpentier. Zie ook: POD MI, Jongeren en studenten die een leefloon ontvangen. Focus, nr. 25, november 2019, p. 10.

ICHEC FORMATION CONTINUE
DÉVELOPPEUR DE TALENTS

S'accomplir.
Toujours.

FORMATIONS
SECTEUR PUBLIC

DÉCOUVREZ NOS FORMATIONS :
WWW.ICHECFORMATIONCONTINUE.BE

OCMW

GECO-WERKNEMERS

Er is een hervorming goedgekeurd voor gesubsidieerde contractuele werknemers. De belangrijkste wijziging is eenvoudigweg de afschaffing van het GECO-statuut bij de plaatselijke besturen (gemeenten, OCMW's) van het Brusselse bestuur. Deze betrekkingen zullen rechtstreeks door deze werkgevers worden beheerd.

Op 8 oktober 2020 vond er een ontmoeting plaats tussen Actiris en de Federatie van de Brusselse OCMW's. Als gevolg daarvan hebben Actiris en het OCMW van de Stad Brussel een ontwerpovereenkomst opgesteld voor de financiering van betrekkingen voor de sociaal-professionele inschakeling van werknemers in de OCMW's. Deze jobs komen in de plaats van de GECO's.

Het doel van de ontwerpovereenkomst is om in 2021 specifiek deze ex-GECO's te financieren op basis van de bestaande en geplande begroting voor 2021.

Het doel van de overeenkomst is de personeelskosten te financieren voor de SPI-werknemers die werkzoekende leefloners, met het oog op hun inschakeling op de arbeidsmarkt en in het kader van het partnerschap tussen het OCMW en Actiris, in een geïntegreerd en coherent maatraject dat uit verschillende fasen en acties bestaat, begeleiden.

De Actiris-premie in het kader van deze overeenkomst wordt toegekend in de vorm van compensatie voor de openbare dienst, overeenkomstig de beheersovereenkomst 2017-2022 en het besluit van de Europese Commissie van 20 december 2011 betreffende de toepassing van artikel 106, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op staatssteun in de vorm van compensatie voor de openbare dienst, verleend aan bepaalde met het beheer van diensten van algemeen economisch belang belaste ondernemingen.

De overeenkomst van bepaalde duur loopt van 1 januari 2021 t/m 31 december 2021.

CORONASTEUN WORDT VERLENGD TOT EIND 2021

Het federaal parlement heeft zijn fiat gegeven aan het wetsvoorstel dat de OCMW's toelaat de 125 miljoen euro coronasteun in het Covid-19-fonds tot eind 2021 uit te delen. De 581 OCMW's van het land reageren opgelucht en zijn dankbaar voor deze verlenging, die ze de voorbije maanden bij monde van de 3

OCMW-federaties van België (UVCW, VVSG en Brulocalis) hadden bepleit. De verlengde toepassingsperiode stelt de Belgische OCMW's in staat om op een meer serene en coherente manier tegemoet te komen aan nieuwe coronahulpaanvragen.

Zoals bekend is deze federale OCMW-enveloppe bedoeld om te voorkomen dat mensen die getroffen zijn door de catastrofale economische en sociale gevolgen van de COVID-19-crisis, nog dieper in armoede zouden wegzakken.

In juli van dit jaar steeg de coronasubsidie van de Belgische OCMW's van 15 miljoen euro naar 125 miljoen euro. Deze aanzienlijke en noodzakelijke verhoging van het Fonds zou echter op 31 december 2020 aflopen. De maatregel dreigde dus door de te korte toepassingsperiode volledig zijn doel voorbij te schieten.

De niet totaal onrealistische toepassingsperiode hield geen rekening met het "vertragingseffect" van de crisis. Meer bepaald bij mensen die niet tot het gebruikelijke OCMW-publiek horen, worden de gevolgen van de crisis pas na enkele maanden, pas in 2021 of zelfs in 2022, tastbaar, wanneer de huidige tijdelijke steunmaatregelen (steun voor zelfstandigen, tijdelijke werkloosheid, enz.) geleidelijk afgebouwd worden.

De maatregelen laten uitdoven eind 2020 zou het door de OCMW's niet-gekende publiek (zelfstandigen in moeilijkheden, mensen die voor langere tijd in de situatie van tijdelijke werkloosheid zitten, kunstenaars die nog steeds getroffen worden door de huidige maatregelen, enz.) beletten om op dit fonds een beroep te doen, omdat die groep waarschijnlijk pas na 2020 bij de OCMW's terecht zou komen.

Men verwacht en vreest echter dat de gevolgen van deze crisis ook na 2021 nog steeds voelbaar zullen zijn. Daarom dringen de 3 OCMW-federaties van België er bij Karine Lalieux, de nieuwe federale minister van Maatschappelijke Integratie, op aan om de komende maanden dit coronafonds te monitoren.

Voor tienduizenden mensen is deze maatregel broodnodig. Men moet ervoor zorgen dat niemand in deze gezondheids- en economische crisis achterblijft.

IGO: DE FEDERATIE WERD OM ADVIES GEVRAAGD OVER WETSONTWERP

Tot slot komen we terug op de woonstcontrole bij de inkomensgarantie voor ouderen (IGO), wat niet kon in de vorige Nieuwsbrief. Op 3

maart 2020 werden de OCMW-federaties in de Kamer gehoord over het nieuwe systeem als gevolg van het Koninklijk besluit van 30 maart 2018. Op 16 juli werden ze in opdracht van de Commissie voor Sociale Zaken, Werk en Pensioenen van de Kamer van Volksvertegenwoordigers verzocht een advies uit te brengen over het wetsontwerp, ingediend op 17 juni 2020, tot wijziging van het koninklijk besluit van 23 mei 2001 tot instelling van een algemeen reglement betreffende de inkomensgarantie voor ouderen, wat de controleprocedure op het naleven van de verblijfsvoorwaarde betreft (IGO). De federaties hebben op 25 september jl. hun advies bezorgd.

De inkomensgarantie voor ouderen is er voor mensen ouder dan 65 die het niet breed hebben. De facto vervangt dit inkomen na de leeftijd van 65 jaar het leefloon of, wat vaker gebeurt, vult de IGO-uitkering een klein pensioentje aan. 105.612 mensen, waaronder 69.149 vrouwen (65,5%) kregen in 2019 een IGO-uitkering. De begunstigde moet zijn hoofdverblijfplaats in België hebben.

Sinds 1 juli 2019 is de controleprocedure op het naleven van de verblijfsvoorwaarde bij gerechtigden van een IGO-uitkering gewijzigd. Voortaan moet een gerechtigde een verblijf in het buitenland vooraf melden aan de federale pensioendienst op straffe van schorsing van één maand van de IGO-uitkering. Hij moet hetzelfde doen wanneer hij drie weken op een ander adres in België verblijft. Daar zijn geen sancties aan verbonden.

De verblijfsvoorwaarde wordt minstens eenmaal per jaar gecontroleerd door de postbode. In geval van afwezigheid van de gerechtigde worden twee andere pogingen ondernomen binnen een termijn van 21 kalenderdagen. Indien bij de derde en laatste poging de gerechtigde nog steeds afwezig is, wordt een verblijfsbewijs gedeponneerd in de brievenbus van de gerechtigde dat binnen de 5 werkdagen ingevuld moet worden. Bij gebrek wordt de uitbetaling van de GO-uitkering opgeschort.

Het huidige systeem is van toepassing op elke IGO-gerechtigde. Het vorige mechanisme was enkel van toepassing op mensen jonger dan 80. Elk jaar moet ten minste 80% van de gerechtigden worden gecontroleerd.

In augustus 2019 stuurden de OCMW-federaties een brief naar de minister van Pensioenen met een reeks vragen en bevindingen. "Hoe heeft de post dit 'mandaat' verkregen? Is de postbode vanaf nu een beëdigd agent? Wat met betrokkenen die gehospitaliseerd zijn, bedlegerig zijn in

huis, of zich moeilijk kunnen voortbewegen... Of wat met mensen die simpelweg in de tuin zitten en de postbode helemaal niet horen aanbellen?

Bovendien gebeurt het ook dat sommige postbodes een bericht in de brievenbus steken voor een aangetekend schrijven of een pakje, zonder dat ze aanbellen aan de voordeur”.

De federatie is hierover op 3 maart 2020 in het Parlement gehoord en heeft volgende bedenkingen geformuleerd:

- Er is geen rechtsgrondslag voor de vraag naar de identiteitskaart;
- De wettelijke reageertermijn van één maand wordt niet gerespecteerd wat indruist tegen het Handvest van de Sociaal Verzekerde en tegen het recht zich te verdedigen;
- Er is een gebrek aan duidelijk bewijs in het controleproces;
- Een schrapping van de IGO kan ertoe leiden dat “de geschorsten” hulp vragen bij het OCMW wat een transfer naar het lokale inhoudt.

Nog op 3 maart heeft de Administrateur-generaal van de FOD een eerste reeks cijfers bezorgd ter evaluatie van de controles. Het ging over 68.000 uitgevoerde controles tussen augustus 2019 en januari 2020. Daaruit blijkt dat het nieuwe systeem tot minder schorsingen leidt dan het oude systeem (2,23%) en tot minder “gerechtvaardigde” schorsingen (0,95%).

In het algemeen toont het aangenomen ontwerp dus meer menselijkheid en pragmatisme. Er wordt rekening gehouden met een reeks zaken die de OCMW's hebben aangekaart.

Mensen die in het ziekenhuis zijn opgenomen, worden niet gecontroleerd. Indien de gerechtigde na het eerste controlebezoek geen van de voorziene handelingen ondernomen heeft binnen de voorziene termijn van 14 kalenderdagen ontvangt hij een aangetekende brief ter herinnering. Ook de mogelijke sanctie wordt per aangetekende brief opgestuurd.

Bij een eventuele schorsing krijgt de IGO-gerechtigde een maand de tijd om de bewijzen aan te leveren. Dat beantwoordt aan wat in het Handvest staat. Qua bewijslast is dit beter dan wat er momenteel is voorzien. Dit sluit echter geen materiële fouten uit bij individuele brievenbussen binnen een (“bemeubeld”) gebouw. Daarentegen bestaat er nog geen enkele rechtsgrond voor het vragen van de identiteitskaart door de postbode.

Andere punten zijn toe te juichen. Het is positief en een uiting van gezond verstand

dat een buitenlands verblijf van minder dan 5 dagen niet langer moet gemeld worden. Dat is vooral positief voor de grensbewoners. Het wetsvoorstel moduleert de controle over de tijd en biedt meerdere manieren aan om de werkelijke woonplaats aan te tonen. Het is ook positief dat de gerechtigde de postbode telefonisch hulp kan vragen bij het invullen van het verblijfsdocument. Het getuigt ook van realisme om mensen die in een revalidatiecentrum verblijven, vrij te stellen van de woonstcontrole.

Het wetsvoorstel gaat in de goede richting maar raakt niet aan bepaalde problematische aspecten van het huidige controlemechanisme of aan aspecten waar vragen over rijzen.

De oude controleprocedure was niet van toepassing op de 80-plussers. Het gaat hier om een sedentaire groep van mensen die niet vaak van woning verandert. Gezien de leeftijd, is die groep meer vatbaar voor gezondheids- of mobiliteitsproblemen en is hij meer angstig.

De meerderheid van de mensen in de woonzorgcentra is ouder dan 80. Deze mensen zijn vrijgesteld van de woonstcontrole. Maar een thuiswonende tachtigplusser kan thuis wel worden gecontroleerd. De OCMW-federaties willen terug naar de vrijstelling van woonstcontrole voor 80-plussers.

Er is amper 1% misbruik bekend. Welk nut heeft het dan om 80% van de IGO-rechthebbenden te controleren wanneer het misbruik zo laag is? Hoeveel wetgeving voorziet zo'n uitgebreide en quasi exhaustieve controle? Is het controleren van een representatieve steekproef van bijvoorbeeld 10% per jaar niet meer dan genoeg? Het zou procedures vermijden die weinig opbrengen en in sommige gevallen schadelijke en onnodige stress bezorgen.

Een aantal mensen met een handicap heeft mobiliteitsproblemen en is niet in staat om regelmatig van woonplaats te veranderen. Anderen hebben communicatieproblemen en hebben grote moeite met administratieve procedures. Bepaalde categorieën van mensen met een handicap moeten om humanitaire redenen en redenen van efficiëntie worden vrijgesteld van de woonstcontrole.

Met de informatie waarover we nu beschikken, hebben weinig mensen met IGO-uitkering een referentieadres. Uit analyse blijkt dat de toepassing van de huidige controleprocedure op mensen met een referentieadres niet vanzelfsprekend is. Wanneer iemand een IGO-uitkering heeft en een referentieadres bij het OCMW, dan zien we niet in wat de toegevoegde waarde is van

de controleprocedure. Men zou mensen met een referentieadres bij het OCMW moeten vrijstellen van de woonstcontrole.

De gerechtigde heeft 14 dagen de tijd om te reageren na het eerste controlebezoek. Sommige ouderen hebben problemen met hun zicht, zijn minder geletterd of zijn minder vertrouwd met de wet. Anderen zijn bedlegerig. Weer anderen vertrouwen op een naaste voor administratieve procedures. Voor al deze mensen is de termijn van 14 dagen vrij kort. Het zou goed zijn om de termijn te verlengen tot 21 dagen.

Er is sprake van “een ander document waaruit blijkt dat hij in België verblijft”. Wat moeten we daaronder verstaan? Een lijst zou aan de aangetekende brief waarin gewaarschuwd wordt voor een mogelijke schorsing, moeten worden toegevoegd.

De IGO-uitkering ligt grotendeels in het verlengde van het leefloon. In het geval van een leefloon moet de aanvrager schriftelijk worden geïnformeerd over zijn mogelijkheid om gehoord te worden voor er in zijn dossier een beslissing wordt genomen². Meer in het algemeen is het recht om gehoord te worden een fundamenteel recht van de verdediging. De sanctie waarin de beroepsprocedure voorziet, voorziet niet in een dergelijke hoorzitting. De gecontroleerde gerechtigde moet vooraf gehoord en schriftelijk geïnformeerd kunnen worden.

De gerechtigde moet de FOD vooraf verwittigen als hij langer dan 21 opeenvolgende kalenderdagen op een andere plaats in België verblijft dan zijn hoofdverblijfplaats. Aan deze verplichting is geen sanctie gekoppeld. Zolang de persoon in België verblijft, zien wij het nut van deze aangifte, die trouwens niet gepaard gaat met sancties, niet.

Welke ook de hervorming, het systeem zou jaarlijks moeten geëvalueerd worden. Het aantal schorsingen, gerechtvaardigde schorsingen, niet-gerechtvaardigde schorsingen en het aantal gehoorde mensen zouden daarbij bekendgemaakt moeten worden.

> Wat voorafging

Zie www.brulocalis.brussels > actualités > [Covid-19] Suspension du contrôle de la condition de résidence pour la Grapa » (enkel in het Frans).

1. De schorsingen worden als “gerechtvaardigd” bestempeld in die zin dat de bewijslast bij de gerechtigde ligt en het kan zijn dat hij niet in staat was aan te tonen dat hij op het moment van de controle wel degelijk in België was.
2. KB 11.7.2002, Art 7 houdende het algemeen reglement betreffende het recht op maatschappelijke integratie.